

Sygn. akt: XII C 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach XII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	stażysta Marta Strzała

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa P. M. (M.)

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Gliwicach

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. odstępuje od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

	SSO Andrzej Kieć	
--	------------------	--

Sygn XIIC 29/16

UZASADNIENIE

do postanowienia o kosztach zawartego w punkcie 2 wyroku z dnia 28 czerwca 2016r.

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2016 r. sąd powództwo oddalił i odstąpił od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sąd zważył co następuje:

Powód dochodził roszczeń, wywodząc je z okoliczności, iż przebywając w jednostkach penitencjarnych nie zapewniono mu odpłatnego zatrudnienia.

W swoim oświadczeniu majątkowym składanym w związku z wnioskiem o zwolnienie z kosztów sądowych powód wskazał, iż nie posiada żadnego dochodu, posiada zadłużenie alimentacyjne oraz zaległości podatkowe, w wysokości przekraczającej 1 mln zł.

Sąd uznał, iż biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, mając na względzie sytuację materialną powoda, zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, o którym mowa w art. 102 kpc, pozwalający na nieobciążanie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz przeciwnika procesowego.

Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim

z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Uwzględniając sytuację życiową powoda, w tym jego sytuację majątkową, sąd uznał, iż zasady współżycia społecznego przemawiają za zastosowaniem art. 102 kpc.

Z uwagi na to orzeczono jak w sentencji postanowienia o kosztach zawartego w punkcie 2 wyroku z dnia 28 czerwca 2016r.

SSO Andrzej Kieć

Sygn. akt XII C 29/16

UZASADNIENIE

do wyroku z dnia 28 czerwca 2016 roku

Powód P. M., w pozwie wniesionym w dniu 25 stycznia 2016 roku (data złożenia w administracji ZK) domagał się od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach:

- zapłaty kwoty 15.000 zł (z czego część w wysokości 10.000 zł płatna na rzecz jego matki)
- przeniesienia na pozwanego zobowiązań alimentacyjnych w wysokości 13.932 zł i uiszczenie ich na rzecz Burmistrza G.
- przeniesienia na pozwanego zobowiązań podatkowych w wysokości 1.093.779,73 zł i uiszczenie ich na rzecz Urzędu Skarbowego w Ś.

W uzasadnieniu zgłoszonego żądania powód podał, że odbywając od lipca 2012 roku w zakładach karnych karę pozbawienia wolności, nie miał możliwości podjęcia płatnego zatrudnienia. Powód zarzucił pozwanemu niewłaściwy nadzór nad Zakładem Karnym w Z. w zakresie zatrudniania osadzonych.

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach, w odpowiedzi na pozew z dnia 29 lutego 2016 roku (k.35), wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż powód nie wykazał, by zakład karny miał możliwość jego zatrudnienia i naruszając jego prawa zatrudnienia tego mu odmówiono. Dodatkowo podniesiony przez powoda zarzut o wadliwości sprawowania nadzoru przez sędziego penitencjarnego także jest niezasadny, albowiem wizytacje przeprowadzone w jednostce w 2010 i 2013 roku nie wykazały żadnych nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu. Co więcej powód nie wykazał, aby w okresie trzy i pół rocznego osadzenia miałby otrzymywać wynagrodzenie przekraczając 1 mln zł, którego przez osadzenie został pozbawiony, nie wykazała w żaden sposób wysokości roszczenia. W tym stanie rzeczy powództwo winno zostać oddalone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód był osadzony w jednostkach penitencjarnych, w tym w Zakładzie Karnym w Z. od lipca 2012 roku. Zakład Karny w Z. pełni funkcję jednostki typu półotwartego dla recydywistów penitencjarnych. Istnieje w nim również oddział typu otwartego dla recydywistów penitencjarnych. Skazani osadzeni są w 6 pawilonach w postaci parterowych budynków oznaczonych literami A-F. dodatkowo w pawilonie G mieści się ambulatorium i izba chorych. Cele liczą średnio po 8 skazanych. Jest kilka cel kilkunastoosobowych. Zgodnie z przyjętymi założeniami reformy funkcjonowania jednostek penitencjarnych od 25 maja 2010 roku w zakładzie zostały utworzone 2 oddziały penitencjarne – oddział 1 o pojemności 288 osadzonych i oddział 2 o pojemności 320 osadzonych. Co usprawniło zarządzanie i zwiększyło poziom bezpieczeństwa i efektywność oddziaływań resocjalizacyjnych. Warunki bytowe skazanych są zadawalające. Brak jest przełudnienia. Większość powierzchni pawilonów, kuchni i łazienek jest wyremontowana. Posiłki odpowiadające normom żywieniowym wydawane są regularnie. Wykonywanie zadań penitencjarnych i przebieg ich procesu resocjalizacji przebiega prawidłowo (stały kontakt skazanych z wychowawcami, psychologami i kierownictwem zakładu). Prowadzone są procesy resocjalizacyjne, stała współpraca z kuratorami sądowymi. Skazani mają zagwarantowaną stałą opiekę medyczną. Dodatkowo zatrudnionych jest 5 psychologów.

Przeprowadzone w dniach 6-8 września 2010 roku i 3-4 października 2013 roku wizytacje, a także wcześniejsza mająca miejsce 7-8 września 2009 roku, nie wykazały żadnych nieprawidłowości i nie zakończyły się wydaniem przez sędziego penitencjarnego zaleceń powizytacyjnych. Wykonywanie kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Z. jest zgodne z zasadami legalizmu. Realizowane są dyspozycje wynikające z art.67kkw – zindywidualizowane formy oddziaływania resocjalizacyjnego, kształtowania pożądanych postaw, aktywność zawodową skazanych, nauczanie, zajęcia kulturalno-oświatowe i sportowe. W procesie resocjalizacji naturalną rolę spełnia zatrudnienie skazanych. W okresach kontrolnych (6-8 września 2010 roku) zatrudnionych na zewnątrz było średnio 90,54 skazanych, z czego 79,69 nieodpłatnie. Wewnątrz zakładu pracowało w tym okresie średnio 82,46 skazanych, w tym odpłatnie 63,54. Zakład ma podpisane umowy o odpłatnym zatrudnieniu z 12 kontrahentami. Nieodpłatnie skazani pracują m.in. w sądzie, schronisku dla bezdomnych i domu dziecka.

W następnych okresach kontrolnych zatrudnienie kształtowało się następująco: w 2011 – 162, w 2012 – 136, na dzień 30 września 2013 roku – 151. Dotyczyło to zarówno zatrudnionych na zewnątrz jednostki, jak i wewnątrz. Odpłatnie w tych latach pracowało odpowiednio 93, 60 i 61 osadzonych. Zakład ma podpisane umowy z 5 kontrahentami. Nieodpłatnie skazani pracują m.in. w 12 szkołach, 5 przedszkolach, domu dziecka, sądzie, schronisku dla bezdomnych zwierząt, miejskim klubie sportowym.

Dowody z: sprawozdania z wizytacji w Zakładzie Karnym w Z. (k.60-65).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionego w toku procesu materiału dowodowego. W zakresie ustaleń dokonanych w oparciu o dowody z dokumentów Sąd dał im wiarę albowiem ich prawdziwość nie została zaprzeczona w trakcie procesu.

Sąd zwrócił (k.108) pismo powoda opatrzone datą 22.04.2016r. zawierające wnioski dowodowe, z uwagi na nie usunięcia braków formalnych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód zarzucał pozwanemu nieprawidłowości w sprawowaniu nadzoru przez sędziego penitencjarnego nad wykonywaniem kary pozbawienia wolności, co uniemożliwiło mu podjęcie zatrudnienia i pozbawiło zarobku w kwocie 1 mln zł.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz.U. z 2003, Nr 152, poz. 1496), nadzór nad legalnością i prawidłowością przebiegu wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, tymczasowego aresztowania, zatrzymania oraz środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie zamkniętym, a także kar

porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności, sprawuje sędzia penitencjarny sądu okręgowego, w którego okręgu wykonywane są te kary lub środki.

Nadzór penitencjarny sprawowany w zakładzie karnym przez sędziego penitencjarnego sądu okręgowego polega na kontroli i ocenie, w szczególności:

- 1)legalności wykonywania orzeczonej kary, legalności osadzenia i przebywania skazanych w zakładach karnych oraz ich zwalniania z tych zakładów;
- 2)wykonywania zadań penitencjarnych i działalności resocjalizacyjnej zakładu karnego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych;
- 3)działalności zakładu karnego w zakresie rozpoznawania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenia informacji dotyczących osoby skazanego;
- 4)kwalifikowania skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalania indywidualnych programów oddziaływania oraz sposobu ich realizacji;
- 5)kwalifikowania skazanych jako niebezpiecznych;
- 6)prawidłowości zaliczenia skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowania do właściwych zakładów karnych, rozmieszczania wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywania zmian w tym zakresie;
- 7)różnicowania sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i kary aresztu wojskowego;
- 8)ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny;
- 9)wykorzystywania pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzegania przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających szczególnie trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną, oraz prawidłowości ustalania należności za pracę;
- 10)kierowania skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia;
- 11)organizowania czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowania zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowych, oraz pobudzania aktywności społecznej skazanych;
- 12)prawidłowości przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego;
- 13)współdziałania ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo-wychowawczymi i rodzinami skazanych, zwłaszcza młodocianych, oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym;
- 14)przestrzegania praw skazanych w zakresie korzystania z praktyk i posług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej kościoła lub innego związku wyznaniowego;
- 15)warunków bytowych skazanych, stanu opieki medycznej i stanu sanitarnego;

16) prawidłowości i terminowości załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych;

17) kolejności wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowości zawiadamiania o przystąpieniu do wykonania orzeczenia lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przesyłania obliczenia kary;

18) prawidłowości i terminowości realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym;

19) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego;

20) prawidłowości postępowania administracji zakładu karnego w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów;

21) zakresu, terminowości i trafności podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

22) udzielania pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności.

Sędzia penitencjarny sprawuje nadzór penitencjarny:

1) przeprowadzając, zgodnie z planem, wizytacje jednostek kontrolowanych obejmujące całokształt spraw podlegających kontroli i ocenie;

2) przeprowadzając, w uzasadnionych przypadkach z urzędu bądź na polecenie prezesa sądu okręgowego lub apelacyjnego, lustracje jednostek kontrolowanych w celu zbadania określonej problematyki z zakresu działalności jednostki;

3) wydając zalecenia powizytacyjne i polustracyjne oraz kontrolując prawidłowość i terminowość ich wykonania;

4) wydając decyzje i zarządzenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;

5) podejmując inne niezbędne czynności.

Wizytacje zakładów karnych przeprowadza się nie rzadziej niż raz na cztery lata, a pozostałych jednostek nie rzadziej niż raz na dwa lata. W razie stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru penitencjarnego istotnych uchybień w działaniu organu orzekającego lub wykonującego orzeczenie, sędzia penitencjarny podejmuje niezwłocznie, w granicach swoich uprawnień, stosowne czynności zmierzające do usunięcia tych uchybień.

Z przebiegu wizytacji sędzia penitencjarny sporządza sprawozdanie w terminie 14 dni od jej zakończenia, które powinno zawierać m.in. ustalenie wyników przeprowadzonej wizytacji, w tym stwierdzonych uchybień.

Jak wynika z materiałów z postępowania dowodowego, z przeprowadzonych przez sędziego penitencjarnego sprawozdań z wizytacji jednoznacznie wynika, że nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości i wizytacje nie zakończyły się wydaniem przez sędziego penitencjarnego zaleceń powizytacyjnych. Wykonywanie kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Z. jest zgodne z zasadami legalizmu. Realizowane są dyspozycje wynikające z art. 67 kkw.

Dodatkowo powód nie wykazał, by zakład karny miał możliwość jego zatrudnienia i naruszając jego prawa zatrudnienia tego mu odmówiono, a także aby w okresie trzy i pół rocznego osadzenia miałby otrzymywać wynagrodzenie przekraczające 1 mln zł, którego przez osadzenie został pozbawiony. Powód nie wykazał zasad odpowiedzialności pozwanego, szkody ani jej wysokości.

W tym stanie rzeczy powództwo musiało zostać oddalone.

SSO Andrzej Kieć